

Konwergencja zasobów architektury lokalnej dla współczesnych potrzeb na terenie Małopolski / Wojciech Jan Chmielewski, Tomasz Kapecki. – Kraków, 2019

Spis treści

1. Wprowadzenie w problematykę konwergencji architektury	9
1.1. Cel opracowania	9
1.2. Pojęcie konwergencji obiektów architektury	10
1.3. Określenie tła badawczego i zakres badań	11
1.4. Europejskie dokonania na rzecz dziedzictwa kulturowego. Stan badań	13
1.5. Konwergencja czy dywergencja zasobów architektury lokalnej w Polsce	15
2. Stan zasobów dziedzictwa w zakresie architektury lokalnej w Małopolsce objętych ochroną konserwatorską w świetle ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami z 2003 roku	17
2.1. Ewidencja zabytków nieruchomych	17
2.2. Praktyka stanu zachowania i utrzymania obiektów ewidencyjnych	19
2.3. Rejestr zabytków nieruchomych a definicja obiektu architektury lokalnej	20
2.4. Statystyka w zakresie zachowania obiektów architektury lokalnej województwa małopolskiego	22
3. Potencjalne zagrożenia dla obiektów architektury lokalnej w Polsce	23
3.1. Obiektywny czynnik czasu a wartości kulturowe architektury lokalnej	23
3.2. Uwarunkowania historyczne i mentalne wobec architektury lokalnej w świadomości społecznej	24
3.3. Dotychczasowe problemy zarządzania zasobami dziedzictwa architektury lokalnej	26
3.4. Kierunki zmian w zakresie zarządzania zasobami dziedzictwa lokalnego w Małopolsce	28
4. Wyzwania dla zachowania lokalnego dziedzictwa kulturowego zagrożonego przemianami społecznymi lat 90. XX wieku	31
4.1. Metodologia planowania przestrzennego terenów gminnych w kontekście ochrony tradycyjnych zasobów ruralistycznych	31
4.2. Współczesny rozwój obszarów wiejskich jako zaprzeczenie tradycyjnych więzi społecznych	33
4.3. Przemieszczanie obiektów architektury lokalnej w celu systemowej rewitalizacji na cele społeczne i kulturalne	34

4.4. Konieczność wprowadzenia regulacji prawnych w celu promowania promujących finansowanie oraz rentowności obiektów architektury lokalnej rentownych dla potrzeb i rozwoju lokalnych społeczności	34
4.5. Aktywność samorządów lokalnych województwa małopolskiego w ochronie dziedzictwa kultury materialnej i niematerialnej	37

5. Wybrane przykłady architektury lokalnej w świetle zagrożeń zmianami społecznymi i kulturowymi w dobie modernizacji kraju po 1990 roku **41**

6. Dostępność technologii budowlanych oraz metod konserwatorskich warunkujących dalsze użytkowanie obiektów architektury lokalnej o nowym przeznaczeniu w świetle współczesnych wymagań technicznych i użytkowych **57**

6.1. Międzynarodowe standardy ochrony budownictwa drewnianego ICOMOS	57
6.2. Kompleksowa ocena techniczna oraz standardy opracowania dokumentacji prac budowlanych dla budynku zabytkowego	60
6.2.1. Ocena stanu technicznego budynku	60
6.2.2. Prace przedprojektowe	61
6.2.3. Dokumentacja techniczna	61
6.2.4. Realizacja inwestycji	62
6.2.5. Dokumentacja powykonawcza	62
6.2.6. Przekazanie obiektu do użytkowania	63
6.3. Współczesne metody i technologie stosowane w konserwacji obiektów zabytkowych, murowanych i drewnianych	63
6.3.1. Fundamenty i przyziemia, izolacje, zawilgocenia i zasolenia	64
6.3.2. Restauracja i konserwacja ścian murowanych z kamienia i materiałów ceramicznych	66
6.3.3. Naprawa i konserwacja podłóg i posadzek	69
6.3.4. Prace konserwatorskie i budowlane przy budynkach drewnianych oraz elementach konstrukcyjnych drewnianych budynków murowanych	71
6.3.5. Konserwacja i naprawa stolarki drewnianej	73
6.4. Relokacja budynków drewnianych	74
6.4.1. Ocena stanu technicznego budynku przewidzianego do translokacji	75
6.4.2. Inwentaryzacja architektoniczna budynku	76
6.4.3. Rozbiórka i ponowny montaż budynku drewnianego	76
6.5. Zmiana sposobu użytkowania budynków historycznych a aktualne wymagania cieplne budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej	78
6.5.1. Budynki murowane	79
6.5.2. Budynki drewniane	80
6.6. Ochrona przeciwpożarowa budynków zabytkowych, architektury historycznej murowanej i drewnianej	82

7. Perspektywa atrakcyjności kulturowej makroregionu południowo-wschodniej Polski sprzyjająca lokalizacji obecnych i przyszłych przedsięwzięć turystycznych z wykorzystaniem obiektów lokalnej architektury	85
7.1. Subregiony kulturowe Polski południowej w kontekście zasobów architektury drewnianej	85
7.2. Istniejące skanseny i parki kulturowe południowo-wschodniej Polski – miejsca dyslokacji obiektów architektury drewnianej	86
7.3. Potencjalne rejony (miejscowości) turystyki związane ze sztucznymi zbiornikami wodnymi, miejsca częstej relokacji obiektów architektury drewnianej z terenów zalewowych	88
8. Podsumowanie	91
Aneks	95
Literatura	109
Autorzy ilustracji	114

oprac. BPK